

GRAVBERGETS VENNER
c/o Anne Britt Myrvold
Gravbergsvegen 4319
2438 GRAVBERGET

Saksbehandler, innvalgstelefon
Harald Klæbo, 61 26 60 56

Hemberget naturreservat - dispensasjon for oppkjøring av skiløyper

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis det dispensasjon til å bruke snøskuter for å kjøre opp skiløyper i Hemberget naturreservat i henhold til løypekart vedlagt søknaden. Tillatelsen er gitt for 5 år, dvs. fram til og med vinteren 2025/26. Det er gitt vilkår til tillatelsen som framgår av dette brevet.

Det vises til søknad av 4. januar 2022 fra Gravbergets venner, samt telefonsamtale med Vidar Tokstad samme dag.

Søknaden - bakgrunn

Gravbergets Venner kjører skiløyper i Gravberget. Løypene har gått der i over 30 år og det søkes om å få benytte snøskuter for å kjøre opp skiløyper. Deler av løypenettet går inn i Hemberget naturreservat. I brev av 15. september 2021 har Statsforvalteren gitt dispensasjon fra vernebestemmelsene for noe rydding av yngre trær på en strekning der det var vanskelig å få fram skiløypa.

Foreningen har fått tillatelse av grunneier/Statskog og kommunen for bruk av snøskuter for oppkjøringen av skiløypene.

Vernebestemmelser for Hemberget naturreservat

Hemberget naturreservat ble opprettet i 2017. Etter verneforskriftens § 1 er formålet med naturreservatet å bevare et stort skog- og myrområde gammel granskog og innslag av rik lauvskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for sjeldne og sårbare sopp- og lavarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

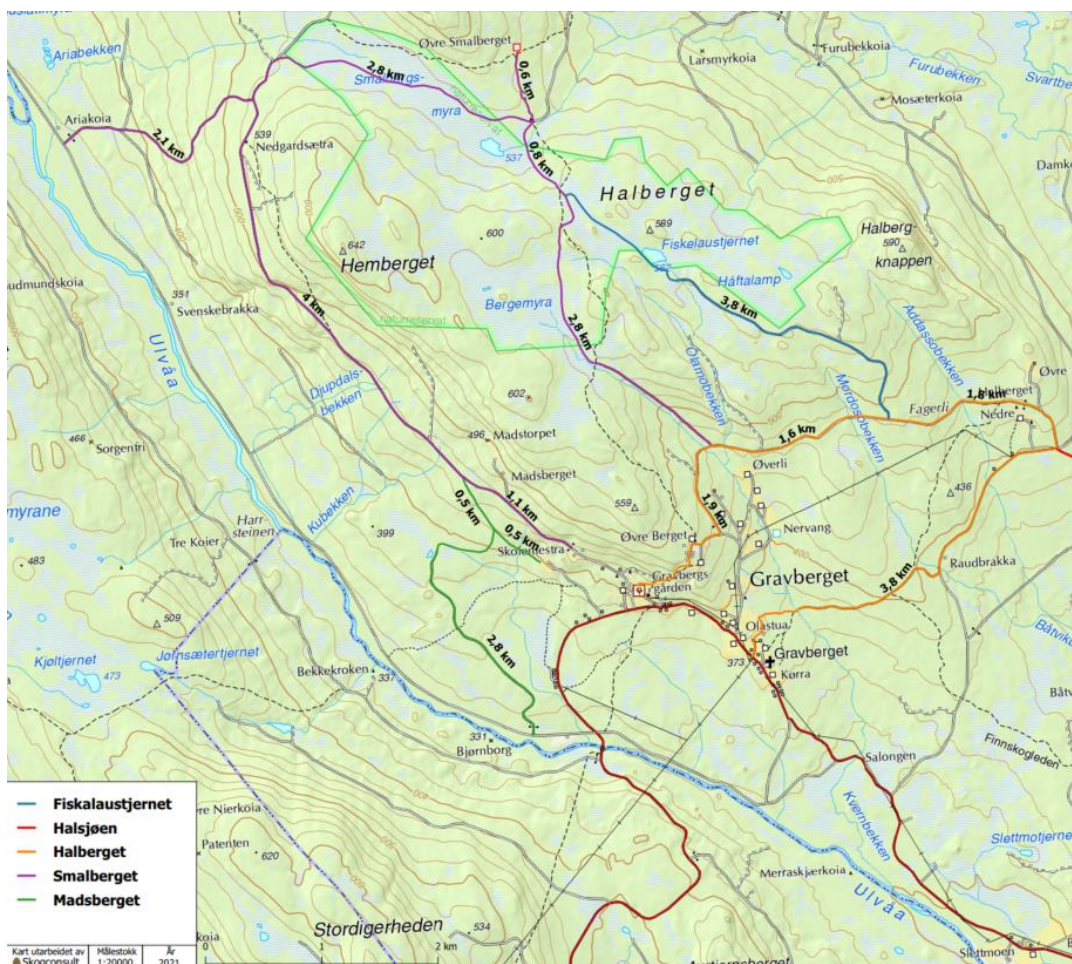
Etter verneforskriftens § 3 skal det ikke foretas noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Etter § 5 (regulering av ferdsel) skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt innenfor reservatet jf § 5 a.

Etter § 6 er det nevnt en del direkte unntak fra ferdselsbestemmelsene. Etter § 7 er det listet opp en del forhold som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser). Oppkjøring av skiløyper er ikke et formål som er listet opp i verken i §§ 6 eller 7 i verneforskriften.

Det foreligger derfor ikke direkte hjemmel til det omsøkte tiltaket, så søknaden må vurderes etter § 8 (unntaksbestemmelsen); forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I første rekke gjelder dette bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

Hemberget naturreservat – vernegrensen er avmerket med grønn linje – søknaden gjelder skiløypene som framgår av kartet.

Vurdering

Som Statsforvalteren skrev i vedtaket i forbindelse med rydding av yngre trær på en avgrenset strekning (brev av 15. september 2021), ser vi at hensynet til skiløypene ikke ble tilstrekkelig vurdert på vernetidspunktet. Oppkjøring av skiløypene var en etablert praksis før vernetidspunktet, og intensjonen med vernet har ikke vært å legge begrensinger på de oppkjørte skiløypene som allerede var i området. Ut fra kartet ser vi at det er ca. 5 km av det etablerte løypenettet som berører naturreservatet. Med bakgrunn i verneformål og verneverdier vurderer vi at oppkjøring av løypene med snøskuter vil være en bagatellmessig påvirkning og en forbigående forstyrrelse som ikke påvirker verneformål/verneverdier nevneverdig negativt.

Kunnskapsgrunnlaget om verneområdet ansees som tilfredsstillende, det vises til registreringer/kartlegging forut for verneplanarbeidet, samt artskart/sensitive artsdatabasen (nml § 8). Bruk av § 9 (føre-var) er derfor ikke nødvendig. Hemberget naturreservat er et barskogsreservat som er opprettet for å ta vare på naturskog, delvis urørt skog og for biologisk mangfold. Oppkjøring av 5 km løyper i verneområdet vil ikke ha vesentlig konsekvenser i forhold til en økosystemtilnærming og samlet belastning på reservatet (§ 10). Oppkjøring av løyper forutsettes i hovedsak å skje etter snøfall, og at kjøring ut over dette begrenses mest mulig (jf. §11). En vil benytte snøskuter, som ansees som mest rasjonelt for å kjøre opp en og to-sporsløyper jf. § 12.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis det dispensasjon til å benytte snøskuter for å kjøre opp ca. 5 km skiløyper i Hemberget naturreservat jf kart i søknaden.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

- Tillatelsen gjelder for 5 år, dvs. fram til og med vintersesongen 2025/26, hvor siste kjøredag er 15. april eller 2. påskedag hvert år dersom påska er sen.
- Dispensasjonen gjelder for Gravbergets venner med eventuell underentreprenør.
- Prepareringen av løypene kan kun skje på frossen og godt snødekket bakke. I hovedsak vil løypekjøring skje etter snøfall, og begrenses mest mulig.
- All kjøring skal skje på en hensynsfull måte, slik at skader på vegetasjon og forstyrrelse av dyrelivet unngås.
- Denne dispensasjonen skal kunne vises frem for oppsynet i reservatet ved en eventuell kontroll.

Dette vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Evt. klage sendes innen 3 uker innen dette brevet er mottatt. Klage stiles Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Innlandet.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Harald Klæbo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:

Statskog
Våler kommune
Statens naturoppsyn v/Runa Skyrud
Vidar Tokstad